

GUIA DOCENT
PRODUCCIÓ RAMADERA ECOLÒGICA

Coordinació: VILLALBA MATA, DANIEL

Any acadèmic 2017-18

PRODUCCIÓ RAMADERA ECOLÒGICA 2017-18

Informació general de l'assignatura

Denominació	PRODUCCIÓ RAMADERA ECOLÒGICA			
Codi	102504			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Enginyeria Agrària i Alimentària	4	OPTATIVA	Presencial
Nombre de crèdits ECTS	6			
Grups	1GG			
Crèdits teòrics	0			
Crèdits pràctics	0			
Coordinació	VILLALBA MATA, DANIEL			
Departament/s	CIÈNCIA ANIMAL,PRODUCCIO VEGETAL I CIENCIA FORESTAL			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català: 50% Castellà: 50%			
Horari de tutoria/lloc	Daniel Villalba Mata Despatx: 1.2.12 / Horari consulta a concertar/ Telèfon: 972702556 Javier Álvarez Rodríguez Despatx: 1.2.19 / Horari consulta a concertar/ Telèfon: 973706458 Ramon Armengol Gelonch Despatx: 1.2.10 / Horari consulta a concertar/ Telèfon: 973702874 Gabriel de la Fuente Despatx: 5.1.4 / Horari consulta a concertar/ Telèfon: 973703662 Cristina Chocarro Despatx: 0.11.2 / Horari consulta a concertar/ Telèfon: 973702891			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
ÁLVAREZ RODRÍGUEZ, JAVIER	jalvarez@ca.udl.cat	1,9	
CHOCARRO GOMEZ, CRISTINA	chocarro@pvcf.udl.cat	,8	
DE LA FUENTE OLIVER, GABRIEL	gfuentes@ca.udl.cat	1,9	
VILLALBA MATA, DANIEL	dvillalba@ca.udl.cat	1,4	

Informació complementària de l'assignatura

Assignatura/matèria en el conjunt del pla d'estudis

Producció Ramadera Ecològica. Especialitat Producció Agrària

Objectius acadèmics de l'assignatura

L'alumne que aprovi aquesta assignatura ha de:

1. Conèixer els conceptes de sostenibilitat i els diferents tipus de ramaderia alternatives a la convencional, especialment la classificada com a ecològica per la legislació espanyola.
2. Conèixer la legislació europea de ramaderia ecològica i les implicacions de la seva implantació a les produccions porcina, avícola i de remugants.
3. Conèixer i aprendre a utilitzar les eines per al diagnòstic de la sostenibilitat de les explotacions ramaderes.

Competències

Competències generals

C1. Conèixer els condicionants de la producció ecològica i ser capaç de gestionar aquest tipus de sistemes ramaders

Competències específiques

CG10. Capacitat per a la recerca i utilització de la normativa i reglamentació relativa al seu àmbit d'actuació.

CG11. Capacitat per desenvolupar les seves activitats, assumint un compromís social, ètic i ambiental en sintonia amb la realitat de l'entorn humà i natural.

CEEA 1. Tecnologies de la producció animal.

Anatomia animal. Fisiologia animal. Sistemes de producció, protecció i explotació animal. Tècniques de producció animal. Genètica i millora animal.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Temari

BLOC I. Introducció (10 h)

Tema 1. El concepte de ramaderia sostenible i ramaderia ecològica. Definició de sostenibilitat. Concepcions de producció ecològica. (2h)

Tema 2. Importància social i econòmica de la ramaderia ecològica. Passat, present i futur. Definició de producció ecològica normativa. Censos i estadístiques. (2h)

Tema 3. La millora genètica en l'àmbit de la ramaderia ecològica. Particularitats del material genètic i la seva interacció amb l'ambient. La interacció genotip ambient. Ús de races autòctones. (1h)

Tema 4. La nutrició en l'àmbit de la ramaderia ecològica. Restriccions i alternatives per cobrir les necessitats nutritives en producció ecològica. (1h)

Tema 5. La sanitat en l'àmbit de la ramaderia ecològica. Alternatives a les teràpies alopàtiques. Fitoteràpia. Maneig diferencial. Homeopatia. (4h)

PRODUCCIÓ RAMADERA ECOLÒGICA 2017-18

BLOC II. Ramaderia Ecològica i Sostenible en diferents espècies ramaderes (22 hores)

Tema 6. Els prats i pastures dins dels sistemes ramaders ecològics. Gestió i utilització dels sistemes pastorals. Integració del pasturatge en els sistemes de producció ecològica. (4h) Tema 7. Producció avícola sostenible i ecològica. Nutrició i instal·lacions sota la normativa de producció ecològica. Sistemes de producció ecològics. Principals handicaps de la producció ecològica en aus. (6 h)

Tema 8. Producció de remugants sostenible i ecològica. Nutrició i instal·lacions sota la normativa de producció ecològica. Sistemes de producció ecològics. Maneig reproductiu. Principals handicaps de la producció ecològica en remugants. (8 h)

Tema 9. Producció porcina sostenible i ecològica. Dimensionament d'explotacions i maneig. Nutrició i instal·lacions sota la normativa de producció ecològica. Sistemes de producció ecològics. (4 h)

BLOC III. Anàlisi / Diagnosi de la sostenibilitat de les explotacions ramaderes (4 hores)

Tema 10. Metodologies d'Anàlisi / Diagnosi de la sostenibilitat de les explotacions ramaderes. Aproximacions pràctiques a l'avaluació de la sostenibilitat a nivell de granja. El marc d'avaluació MESMIS. Avaluació del cicle de vida en ramaderia. Serveis ecosistèmics. (4h)

Activitats pràctiques

Pràctica I. Visites a explotacions ramaderes on s'apliquen criteris de sostenibilitat i / o producció ecològica. Seminari de discussió de les visites (14h)

Pràctica II. Fitoteràpia i aromateràpia. Estudis d'algunes plantes i els olis essencials d'interès en ramaderia (2 h)

Pràctica III. Anàlisi comparativa de la producció farratgera en prats i pastures ecològics. Avaluació de la seva diversitat i qualitat farratgera. (2h)

Pràctica IV. Adaptació d'explotacions porcínes a producció ecològica. Càlculs pel dimensionament i distribució d'espais. (2 h)

Pràctica V. Anàlisi de casos. Criteris ecològics / sostenibilitat d'una explotació ramadera (4 h)

Eixos metodològics de l'assignatura

Tipus d'activitat	Descripció	Activitat presencial Alumne		Activitat no presencial Alumne		Avaluació		Temps total	
		Objectius	Hores	Treball alumne	Hores	Hores	Hores	ECTS	
Lliçó magistral	Classe magistral (Aula. Grup gran)	Explicació dels principals conceptes	36	Estudi: Conèixer, comprendre i sintetitzar coneixements	48	1	84	3.36	
Problemes i casos	Classe participativa (Aula. Grup gran)	Resolució de problemes i casos	10	Aprendre a resoldre problemes i casos	22	1	32	1.28	
Pràctiques de camp	Pràctica de camp (Grup gran)	Conèixer les explotacions ramaderes ecològiques	12	Discutir i elaborar memòria	20		32	1.28	

Pla de desenvolupament de l'assignatura

PLANNING PRODUCCIO RAMADERA ECOLÒGICA 2017-18						
Aula: SHV 2.2						
Activitat	Data	DIA	Hores	Horari	Professor	TEMA
Teoria	13/02/2018	DiMARTS	2	17-19	DV	Tema 1. El concepte de ramaderia sostenible y ramaderia ecològica
Teoria	14/02/2018	DIMECRES	2	17-19	DV	Tema 2. Importància social y econòmica de la ramaderia ecològica. Passat, present i futur
Teoria	15/02/2018	DIJOURS		17-19	GdF	Temes 3 i 4. Genètica, nutrició i qualitat en ramaderia ecològica. Presentació seminari alliberat
	20/02/2018	DiMARTS	2	17-19		
Teoria	21/02/2018	DIMECRES	2	17-19	DV	Tema 5. Sanitat animal en l'àmbit de la ramaderia ecològica
Seminari	22/02/2018	DIJOURS	2	17-19	DV	Seminari discussió temes 1 i 2
Seminari	27/02/2018	DiMARTS	2	17-19	DV	Seminari discussió temes 3 i 4
Teoria	28/02/2018	DIMECRES	2	17-19	GdF	Tema 5. Sanitat animal en l'àmbit de la ramaderia ecològica
Teoria	01/03/2018	DIJOURS	2	17-19	JA	Tema 6. Producció porcina sostenible i ecològica
Teoria	06/03/2018	DiMARTS	2	17-19	JA	Tema 6. Producció porcina sostenible i ecològica
Seminari	07/03/2018	DIMECRES	2	17-19	GdF	Seminari discussió tema 5
Seminari	08/03/2018	DIJOURS	2	17-19	JA	Seminari tema 6
	13/03/2018	DiMARTS				alliberat
Teoria	14/03/2018	DIMECRES	2	17-19	DV	Tema 9 Producció de remugants sostenible i ecològica
	15/03/2018	DIJOURS				alliberat
Teoria	20/03/2018	DiMARTS	2	17-19	GdF	Tema 7. Producció avícola sostenible i ecològica
Visites	21/03/2018	DIMECRES	4	17-19	GdF	Sortida visita explotacions avícoles ecològiques (PER FIXAR EXACTAMENT HORA I DIA)
Teoria	22/03/2018	DIJOURS	2	17-19	GdF	Tema 7. Producció avícola sostenible i ecològica
Teoria	03/04/2018	DiMARTS	2	17-19	GdF	Tema 7. Producció avícola sostenible i ecològica
Seminari	04/04/2018	DIMECRES	2	17-19	GdF	Seminari discussió visita pollastres
Teoria	05/04/2018	DIJOURS	2	17-19	DV	Tema 9 Producció de remugants sostenible i ecològica
Teoria	10/04/2018	DiMARTS	2	17-19	CC	Tema 8. Pastures i praderes i ramaderia ecològica.
Teoria	11/04/2018	DIMECRES	2	17-19	CC	Tema 8. Pastures i praderes i ramaderia ecològica.
Seminari	12/04/2018	DIJOURS	2	17-19	CC	Seminari Tema 8
Teoria	17/04/2018	MARTES	2	17-19	JA	Tema 9 Producció de remugants sostenible i ecològica
Teoria	18/04/2018	DiMARTS	2	17-19	DV	Tema 10 Eines per a la avaluació de la sostenibilitat
Visites	19/04/2018	DIMECRES	8	17-19	JA/DV/CC	Sortida visita explotacions i pastures ramaderes del Pirineu (PER FIXAR EXACTAMENT HORA I DIA)
Seminari	24/04/2018	DIJOURS	2	17-19	DV	Practica. Avaluació sostenibilitat a nivell de granja
	25/04/2018	DIMECRES	2	17-19	DV	Avaluació Teoria

Sistema d'avaluació

Tipus d'activitat	Activitat d'Avaluació	Pes qualificació	
		Número	%
Lliçó magistral	Proves escrites sobre la teoria del programa de la assignatura	2	40
Problemes i casos	Avaluació document final Presentació i defensa treball de curs	3	30
Pràctiques de camp	Lliurament de memòries visites	2	30
Total			100

Observacions

A efectes de la qualificació final per a superar l'assignatura s'ha d'obtenir una nota igual o superior a 5 punts com a resultat acumulat de totes les proves. És necessari que cap d'elles sigui inferior a 4. Aquesta assignatura no realitzarà examen de segona convocatòria perquè cap de les proves té un pes relatiu superior al 30%.

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia bàsica

- ALFONSO, L. y ESTANY, J. (1996) Organización y esquemas de mejora animal. Universitat de Lleida
- Autors Varis, 2011. L'Avicultura ecològica de carn, 2011. Fitxa Tècnica PAE num. 15. DAR, Generalitat de Catalunya
- Ayers, R.S., D.W. Westcot. 1987. La calidad del agua de riego en la agricultura. Estudio FAO Riego y Drenaje., 29 Rev 1. Roma.
- BUXADÉ, C. (1995) (Coord.). Zootecnia: bases de producción animal. Tomo IV: Genética, patología higiene y residuos animales. Mundi-Prensa. Madrid.
- Casasús, I., Sanz, A., Blanco, M., Alvarez-Rodríguez, J., Joy, M., Revilla, R., 2013. Ganadería ecológica de vacuno de carne. Aspectos prácticos. Informaciones Técnicas del Departamento de Agricultura, Ganadería y Medio Ambiente del Gobierno de Aragón Nº249. 20 pp.
- Centro de formación de la asociación CAAE, 2006. Avicultura en producción ecológica. Ed. Asociación para el desarrollo sostenible del poniente granadino.
- CUNNINGHAM JG. Fisiología Veterinaria. Elsevier, 2005.
- FRANDSON RD. Anatomía y Fisiología de los Animales Domésticos. Ed. Interamericana, 1984. DE BLAS, C, GONZALEZ, G, ARGAMENTERIA A, Nutrición y alimentación del ganado. Mundi-Prensa. 1987.
- García-Menacho, V. i García, C., 2012. Avicultura Ecológica de puesta. Ed. Agrícola.
- Joy, M., Congost, S., Delfa, R., Alvarez-Rodríguez, J., Sanz, A., 2007. Diversificación de las producciones ovinas: Utilización de praderas en el cebo de corderos. Informaciones Técnicas del Departamento de Agricultura y Alimentación del Gobierno de Aragón Nº 175, 12 pp.
- Margalef, R. (1981): "Ecología". Ed. Omega, S.A. Barcelona. 252 pp.
- Morgan, R.P.C. 2005. Soil Erosion and Conservation, 3rd edition. Blackwell Publishing, Oxford. Hudson, N. 1982. Conservación del suelo. Reverté. Barcelona
- Pierzynski, G.M., J.T. Sims & G.F. Vance. 1994. Soils and Environmental Quality. Lewis Publishers. CRC Press, Boca Raton. Florida
- POND K, POND K, Introduction to Animal Science. John Wiley & Sons, 2000.
- Pont, J., 2009. L'Avicultura ecològica de posta. Fitxa Tècnica PAE num. 9. DAR, Generalitat de Catalunya
- Terradas, J. (1979): "Ecologia d'avui". Ed Teide, S.A. Barcelona. 142 pp <https://sites.google.com/site/miscelaneanatural/proteccion-ambiental/legislacion-ambiental-de-espana-principales-leyes-y-normas>
- Vila, L., 2012. Producció porcina ecològica. 1. Normativa y certificación de la producción porcina ecológica. SUIS Nº 89, 42-53.
- Vila, L., Alvarez-Rodríguez, J., Manzanilla, E.G., 2012a. Producció porcina ecològica. 2. Planificació de la producció, dimensionament de la explotació e instal·lacions. SUIS Nº 90, 40-47.
- Vila, L., Alvarez-Rodríguez, J., Manzanilla, E.G., 2012b. Producció porcina ecològica. 3. Manejo del ganado, alimentación y sanidad. SUIS Nº 91, 34-45

Bibliografia complementària

- Altieri, Miguel A. Agroecología bases científicas para una agricultura sustentable. Lima & CIED. 1997
- Lampkin, N. Organic farming Ipswich Farming Press Cop. 1990
- # Reglament (CE) 889/2008 de la Comissió, de 5 de setembre de 2008, pel qual s'estableixen disposicions d'aplicació del Reglament (CE) 834/2007 del Consell sobre producció i etiquetatge dels productes ecològics respecte la producció ecològica, el seu etiquetatge i el seu control.
http://www20.gencat.cat/docs/DAR/AL_Alimentacio/AL01_PAE/03_Normativa/Fitxers_estatics/Reg834_v081013.pdf
- # Reglament (CE) 967/2008 del Consell, de 29 de setembre de 2008, pel qual es modifica el Reglament (CE) 834/2007 sobre producció i etiquetatge dels productes ecològics.
http://www20.gencat.cat/docs/DAR/AL_Alimentacio/AL01_PAE/03_Normativa/Fitxers_estatics/Reg1235-08_v110628.pdf
- D. Younie y J.M. Wilkinson (Eds.) Ganadería ecológica principios, consejos prácticos, beneficios. Ed Acribia DL Zaragoza, 2004
- Congreso de la Sociedad Española de Agricultura Ecológica 5è. 2002 Gijón. La Agricultura y ganadería ecológicas en un marco de diversificación y desarrollo solidario.
- Les dossiers de l'environnement de l'INRA. Ed Institut National de la Recherche Agronomique.
- París. Publicació periòdica.
- Gliessman, Stephen R. Títol Agroecology : the ecology of sustainable food systems / Stephen R. Gliessman, with Eric W. Engles
- Proceedings dels congressos internacionals de la NAHWOA. Network for the animal health and welfare in organic agriculture.
- Blair, R., 2007. Nutrition and Feeding of Organic Pigs. Ed. CABI Publications, Reino Unido, Sundrum, A., 2011. Epidemiological study concerning the characteristics of organic pig farming in selected European countries. CORE Organic Project Series Report no.: 1904.